

DISCLAIMER

The present version of the national guideline has been accepted by the President of the CPVO for its use in technical examinations carried out on behalf of the CPVO or for the take-over of reports serving as a basis for a CPVO decision.

CENTRALNY OŚRODEK BADANIA ODMIAN ROŚLIN UPRAWNYCH

METODYKA BADANIA
ODRĘBNOŚCI, WYRÓWNANIA I TRWAŁOŚCI (OWT)
ODMIAN ROŚLIN UPRAWNYCH

Robinia

Robinia L.

OWT/RBA.2020 (171)

Słupia Wielka, czerwiec 2021

CENTRALNY OŚRODEK BADANIA ODMIAN ROŚLIN UPRAWNYCH
Słupia Wielka 34, 63-022 Słupia Wielka

tel. 61 285 23 41 do 47
faks: 61 285 35 58
e-mail: sekretariat@coboru.gov.pl
www.coboru.gov.pl

Dyrektor
prof. dr hab. Henryk Bujak

Z-ca dyr. ds. badawczo-doświadczalnych
mgr inż. Marcin Behnke

Zakład Badania i Oceny OWT Odmian
Kierownik
mgr inż. Marcin Król

Pracownia OWT Odmian Roślin Uprawnych
oraz Oceny Tożsamości i Czystości Odmianowej
Kierownik
dr inż. Karolina Lenartowicz

Opracowanie
mgr inż. Tomasz Piotrowski

Redakcja merytoryczna
mgr inż. Marcin Król

Zatwierdzam

Data:

***Wszelkie prawa zastrzeżone.
Każda reprodukcja lub adaptacja całości
bądź części niniejszej publikacji
wymaga pisemnej zgody COBORU***

I. PRZEDMIOT METODYKI

Metodyka badania odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) robinii jest metodyką własną COBORU i stosuje się ją do przeprowadzania badań OWT wszystkich odmian robinii (*Robinia L.*)

II. OBOWIĄZYWANIE METODYKI

Metodyka obowiązuje od sezonu wegetacyjnego 2021.

III. PROWADZENIE BADAŃ

1. Tworzenie kolekcji odmian

Dla celów ustalenia odrębności odmian kandydujących powinny być utrzymywane kolekcje odmian. Kolekcja może zawierać zarówno „żywy” materiał, jak i informacje opisowe oraz zdjęcia. Wytyczne dotyczące tworzenia i utrzymywania kolekcji zawiera aktualne zarządzenie dyrektora COBORU w sprawie badania odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) odmian.

2. Wymagania dotyczące materiału roślinnego dostarczanego do badań

Materiał roślinny jest dostarczany do badań w formie 3-4 letnich roślin w pojemnikach. Materiał roślinny powinien być wizualnie zdrowy, żywotny, nie zaatakowany przez szkodniki lub choroby.

Materiał siewny powinien być właściwie opakowany i oznakowany. Poza adresem odbiorcy do każdej próby musi być dołączona etykieta zewnętrzna i wewnętrzna. Etykieta powinna zawierać co najmniej następujące dane: adres wysyłającego, gatunek rośliny i nazwę odmiany.

Ponadto, w każdym przypadku należy obowiązkowo dołączyć paszport roślin lub świadectwo fitosanitarne.

W przypadku zgłoszenia odmiany w celu uzyskania wspólnotowej ochrony prawnej odmian, zapis „na prośbę CPVO”. Jeśli zgłaszający podaje cechy różnicujące odmiany, które są widoczne na dorosłych roślinach, powinien umożliwić obserwacje tych cech na co najmniej jednej dorosłej roślinie.

Termin dostarczania materiału roślinnego do badań: od 15 marca do 15 kwietnia

Ilość dostarczanego materiału: 8 roślin

3. Czas trwania badań

Badanie odmiany rozpoczyna się w roku sadzenia i obejmuje minimum dwa sezony wegetacyjne.

4. Parametry i schemat doświadczeń

Badania powinny być przeprowadzone w warunkach zapewniających normalny wzrost roślin. Pomiary i obserwacje przeprowadza się na poletkach doświadczalnych.

- drzewa, krzewy:
 - długość poletka - 12 m,
 - szerokość poletka - 4 m,
 - powierzchnia poletka - 48 m²,
 - odległość między rzędami roślin na poletku - 4 m,
 - liczba rzędów roślin na poletku - 1,
 - minimalna liczba roślin na dwóch poletkach łącznie – 5

Zasady zakładania doświadczeń OWT

BADANIE ODMIANY PRZED WPISANIEM DO KO		
Pierwszy i drugi sezon wegetacyjny		
krzewy, drzewa	2 powtórzenia	2 x 4 rośliny
Badanie odmiany w kolekcji odmian		
krzewy, drzewa	1 powtórzenie	1 x 4 rośliny

5. Zalecenia agrotechniczne

Doświadczenia z robinią należy zakładać w terminie optymalnym dla uprawy tego gatunku oraz stosując się do powszechnie znanych zaleceń agrotechnicznych oraz dobrej praktyki rolniczej, przy czym:

- najodpowiedniejszymi glebami dla doświadczeń z robinią są gleby świeże, żyzne i głębokie.
- stanowisko pod doświadczenie z robinią powinno być odchwaszczone i odpowiednio uprawione.
- po posadzeniu roślin, poletko należy wyściółkować (kora, zrębki).
- w miarę możliwości unikać chemicznej ochrony roślin, a w przypadku konieczności zastosowania pestycydów, stosować jedynie powszechnie znane i sprawdzone środki, dopuszczone do stosowania na podstawie odpowiedniej decyzji MRiRW.
- poziom nawożenia mineralnego wynikający z corocznej analizy gleby, dostosować w makroskładniki na poziomie średnim do wysokiego.

6. Grupowanie odmian

Aby ułatwić ocenę odrębności, porównywane odmiany muszą być podzielone na grupy. Wytyczne dotyczące zasad grupowania odmian zawiera aktualne zarządzenie dyrektora COBORU w sprawie badania odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) odmian.

Do celów grupowania odpowiednie są cechy, które nie zmieniają się lub zmieniają się tylko nieznacznie w obrębie odmiany. Odmiany do badań należy pogrupować według następujących cech z metodyki:

- Roślina: pokrój (cecha nr 1)
- Liść: różnobarwność (cecha nr 10)
- Żagielek: barwa podstawowa (cecha nr 23)

7. Przeprowadzanie obserwacji

Obserwacje określone przez pomiar lub liczenie pojedynczych roślin powinny być wykonane na min. 5 roślinach lub częściach z min. 5 roślin. Pozostałe obserwacje na wszystkich obserwowanych roślinach, pomijając rośliny nietypowe. Wszystkie obserwacje dotyczące pędów i liści powinny być wykonane na górnej jednej trzeciej części rośliny, na dobrze wykształconych pędach jednorocznych. Wszystkie obserwacje dotyczące kwiatostanu i kwiatu powinny być wykonane na w pełni rozwiniętych kwiatach. Przeprowadzenie obserwacji służących sporządzeniu opisu odmiany wykonuje się na dobrze rozwiniętych roślinach lub ich częściach, typowych dla odmiany. Pomiar wykonuje się z dokładnością do 0,1 cm.

IV. KRYTERIA PODEJMOWANIA DECYZJI

1. Odrębność

Odmiana badana przed wpisaniem do Księgi Ochrony Wyłącznego Prawa będzie uznana za odrębną, jeżeli spełnia wymagania zgodnie z uregulowaniami obecnie obowiązującej ustawy o ochronie prawnej odmian roślin.

Zalecana metoda obserwacji cech do celów oceny odrębności jest wskazana w kolumnie czwartej tabeli cech.

2. Wyrównanie

Do oceny wyrównania stosuje się standard populacyjny 1% i prawdopodobieństwo przyjęcia co najmniej 95%. Odmiana kandydująca będzie uznana za wystarczająco wyrównaną, jeżeli liczba roślin nietypowych w badanej próbie nie przekracza liczby wskazanej w tabeli poniżej.

Liczba roślin badanych	Dopuszczalna liczba roślin nietypowych
0-5	0
6-35	1

3. Trwałość

Odmiana będzie uznana za wystarczająco trwałą, jeżeli nie ma dowodu na brak jej wyrównania. W razie wątpliwości trwałość może być sprawdzona poprzez badanie nowej próby, aby upewnić się, że rośliny wyrosłe z nowo dostarczonej próby materiału roślinnego wykazują te same cechy, jakie zostały ukazane na roślinach z dostarczonej do badań próby pierwotnej.

V. CECHY OBOWIĄZUJĄCE W BADANIACH OWT I STOSOWANE DO PRZYGOTOWANIA URZĘDOWEGO OPISU ODMIANY

1. Wprowadzenie

Gdy metoda obserwacji jest przypisana do cechy, pierwsza litera skrótu zależy od tego, czy podejmowane działanie jest wizualną obserwacją (V) czy pomiarem (M).

Druga litera skrótu (G albo S) określa liczbę obserwacji, jaką specjalista przypisuje do każdej odmiany.

Jeżeli do oceny przejawu cechy u odmiany stosowana jest pojedyncza obserwacja grupy składającej się z nieokreślonej liczby roślin, to mówimy o obserwacji wizualnej lub pomiarze wykonywanym na grupie roślin, dlatego przypisujemy literę G (VG lub MG).

Jeżeli specjalista wykonuje więcej niż jedną obserwację grupy roślin i ostatecznie uzyskujemy tylko jedną ocenę końcową dla odmiany, wtedy przydzielamy literę G (np. pomiar długości roślin na poletku MG, obserwacja wizualna intensywności zielonej barwy liści na poletku VG).

Jeżeli do oceny przejawu cechy u odmiany jest konieczne, żeby obserwować określoną liczbę pojedynczych roślin, przypisujemy literę S (VS lub MS). Dane z pojedynczych roślin są zbierane dla odmiany do dalszych obliczeń, które ostatecznie określają odmianę (np. pomiar długości liści - MS, wizualna obserwacja pokroju pojedynczych roślin - VS).

Stadium:

(a)-(c) oznacza najwłaściwszy termin określania poszczególnych cech

- (a) - obserwacje listka i liści powinny być prowadzone na w pełni rozwiniętych liściach ze środkowej jednej trzeciej części pędu. Obserwacje listków powinny być prowadzone na szczytowym listku liścia złożonego.
- (b) - obserwacje dotyczące cierni wykonuje się po zakończeniu wegetacji, w środkowej jednej trzeciej części pędu,
- (c) - obserwacje należy wykonać, gdy rozkwitnie 10% kwiatów w kwiatostanie.

Typ obserwacji

- MG pojedynczy pomiar grupy roślin lub części roślin
- MS pomiar pojedynczych roślin lub ich części
- VG pojedyncza wizualna obserwacja grupy roślin lub ich części
- VS wizualna obserwacja pojedynczych roślin lub ich części

Typ cechy

- QL cecha jakościowa
- QN cecha ilościowa
- PQ cecha pseudo-jakościowa
- (+) dodatkowe objaśnienie cechy w załączniku
- G cecha do grupowania odmian

2. Tabela cech

Tabela zawiera cechy stosowane w badaniu odrębności, wyrównania i trwałości odmian robinii oraz wykorzystywane do sporządzenia opisu odmiany.

TABELA CECH ROBINII
TABLE OF CHARACTERISTICS OF FALSE ACACIA

Lp No.	CPVO nr CPVO No.	UPOV nr UPOV No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
1				Roślina: pokrój <i>Plant: growth habit</i>		
G			VG	kolumnowy <i>columnar</i>		1
			QL	stożkowaty <i>conical</i>		2
				kulisty <i>globular</i>		3
				odwrotnie stożkowaty <i>obconical</i>		4
				odwrotnie jajowaty <i>obovoid</i>		5
				jajowaty <i>ovoid</i>		6
				zwisający <i>drooping</i>		7
2				Roślina: siła wzrostu <i>Plant: vigour</i>		
			VG	słaba <i>weak</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
				silna <i>strong</i>		7
3				Roślina: zwartość korony <i>Plant: density of crown</i>		
			VG	luźna <i>sparse</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
				zwarta <i>dense</i>		7
4				Pęd: ustawienie <i>Shoot: attitude</i>		
			VG	wzniesiony <i>upright</i>		1
			QN	półwzniesiony <i>semi-upright</i>		2
				poziomy <i>horizontal</i>		3
				zwisający <i>drooping</i>		4

Lp No.	CPVO nr CPVO No.	UPOV nr UPOV No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
5				Jednoroczny pęd: długość międzywęźli <i>One year old shoot: length of internodes</i>		
			VG	krótkie <i>short</i>		3
			QN	średnie <i>medium</i>		5
				długie <i>long</i>		7
6				Jednoroczny pęd: grubość <i>One year old shoot: thickness</i>		
			VG	cienki <i>thin</i>		3
			QN	średni <i>medium</i>		5
				gruby <i>thick</i>		7
7 (+)			(a)	Liść: długość <i>Leaf: length</i>		
			MS	krótki <i>short</i>		3
			QN	średni <i>medium</i>		5
				długi <i>long</i>		7
8 (+)			(a)	Liść: szerokość <i>Leaf: width</i>		
			MS	wąski <i>narrow</i>		3
			QN	średni <i>medium</i>		5
				szeroki <i>broad</i>		7
9			(a)	Liść: barwa podstawowa <i>Leaf: main colour</i>		
			VG	jasnozielona <i>light green</i>		1
			QN	zielona <i>green</i>		2
				ciemnozielona <i>dark green</i>		3

Lp No.	CPVO nr CPVO No.	UPOV nr UPOV No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
10			(a)	Liść: różnobarwność <i>Leaf: variegation</i>		
G			VG	brak <i>absent</i>		1
			QL	występuje <i>present</i>		9
11			(a)	Liść: barwa różnobarwności (jeśli występuje) <i>Leaf: colour of variegation (if present)</i>		
			VG	Katalog RHSCC (podać numer)		
			PQ	<i>RHS Colour Chart indicate reference number</i>		
12			(a)	Liść: owłosienie dolnej strony <i>Leaf: hairness on lower side</i>		
			VG	słabe <i>weak</i>		3
			QN	średnie <i>medium</i>		5
				silne <i>strong</i>		7
13			(a)	Liść: liczba listków <i>Leaf: number of leaflets</i>		
			VG	mała <i>small</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
				duża <i>large</i>		7
14			(a)	Listek: kształt <i>Leaflet: shape</i>		
(+)			VG	lancetowaty <i>lanceolate</i>		1
			PQ	eliptyczny <i>elliptic</i>		2
				jajowaty <i>ovate</i>		3
				odwrotnie jajowaty <i>obovate</i>		4
				kolisty <i>circular</i>		5

Lp No.	CPVO nr CPVO No.	UPOV nr UPOV No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
15			(a)	Listek: kształt wierzchołka <i>Leaflet: shape of apex</i>		
			VG	ostry <i>acute</i>		1
			PQ	zaokrąglony <i>rounded</i>		2
				tępy <i>obtuse</i>		3
				wcięty <i>incised</i>		4
16			(a)	Listek: kształt nasady <i>Leaflet: shape of base</i>		
			VG	ostry <i>acute</i>		1
			PQ	zaokrąglony <i>rounded</i>		2
				ścięty <i>truncate</i>		3
17			(a)	Listek: połysk górnej strony <i>Leaflet: glossiness of upper side</i>		
			VG	brak <i>absent</i>		1
			QL	występuje <i>present</i>		9
18				Kwiatostan: długość grona <i>Inflorescence: length of raceme</i>		
			MS	krótka <i>short</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
				długa <i>long</i>		7
19				Kwiatostan: zwartość <i>Inflorescence: density</i>		
			VG	luźny <i>sparse</i>		3
			QN	średni <i>medium</i>		5
				zwarty <i>dense</i>		7

Lp No.	CPVO	UPOV	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
	nr CPVO No.	nr UPOV No.				
20				Kwiatostan: liczba kwiatów <i>Inflorescence: number of flowers</i>		
			VG	mała <i>few</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
				duża <i>many</i>		7
21				Kwiatostan: zabarwienie antocyjanowe szypuły <i>Inflorescence: anthocyanin coloration of peduncle</i>		
			VG	brak <i>absent</i>		1
			QL	występuje <i>present</i>		9
22				Kwiat: szerokość <i>Flower: width</i>		
			MS	wąski <i>narrow</i>		3
			QN	średni <i>medium</i>		5
				szeroki <i>broad</i>		7
23				Żagielek: barwa podstawowa <i>Standard: main colour</i>		
	G		VG	biała <i>white</i>		1
			PQ	jasnoróżowa <i>light pink</i>		2
				różowa <i>pink</i>		3
				ciemnoróżowa <i>dark pink</i>		4
			fioletoworóżowa <i>violet pink</i>		5	
24				Żagielek: barwa podstawowa <i>Standard: main colour</i>		
			VG PQ	Katalog RHSCC (podać numer) <i>RHS Colour Chart indicate reference number</i>		

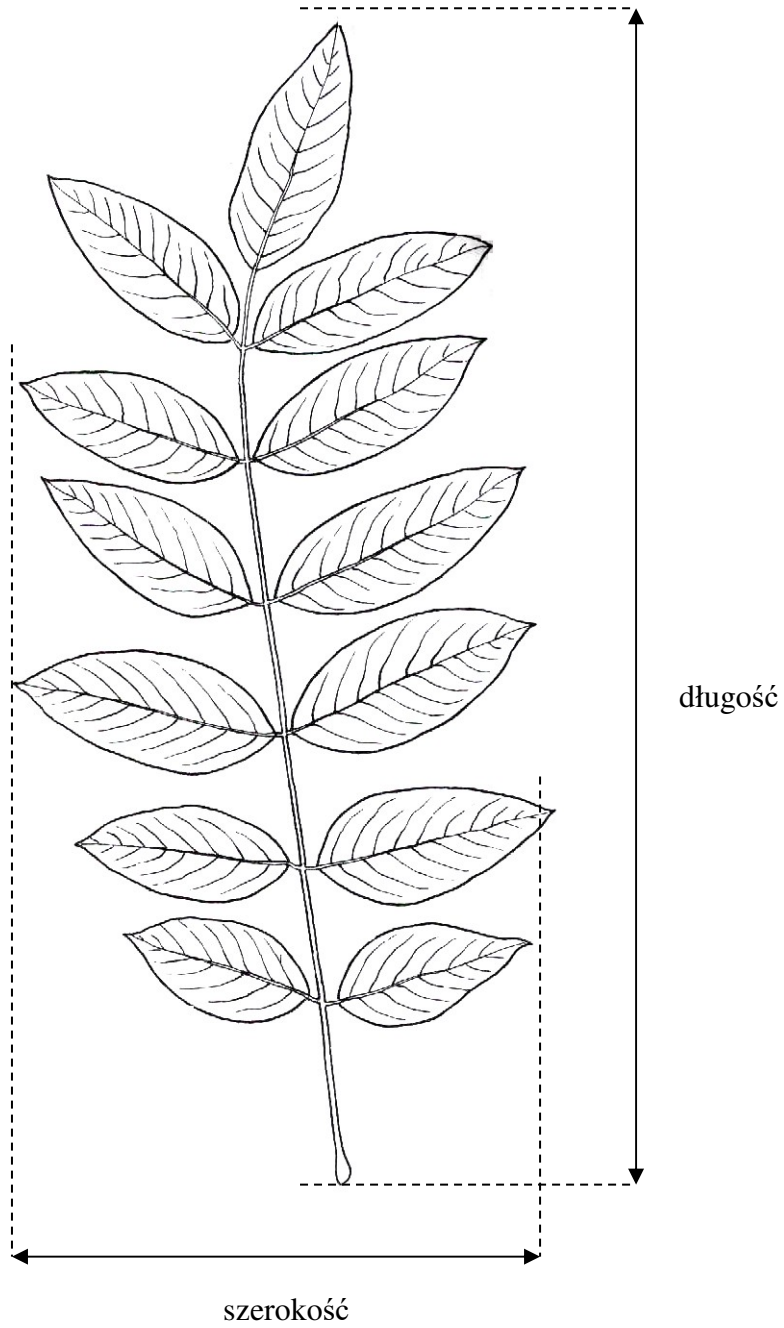
Lp No.	CPVO nr CPVO No.	UPOV nr UPOV No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
25				Skrzydółka: barwa podstawowa <i>Wings: main colour</i>		
			VG	biała <i>white</i>		1
			PQ	jasnoróżowa <i>light pink</i>		2
				różowa <i>pink</i>		3
				ciemnoróżowa <i>dark pink</i>		4
				fioletoworóżowa <i>violet pink</i>		5
26				Łódeczka: barwa podstawowa <i>Carina: main colour</i>		
			VG	biała <i>white</i>		1
			PQ	jasnoróżowa <i>light pink</i>		2
				różowa <i>pink</i>		3
				ciemnoróżowa <i>dark pink</i>		4
				fioletoworóżowa <i>violet pink</i>		5
27			(b)	Ciernie: występowanie <i>Spines: presence</i>		
			VG	brak <i>absent</i>		1
			QL	występują <i>present</i>		9
28			(b)	Ciernie: długość <i>Spines: length</i>		
			MS	krótkie <i>short</i>		3
			QN	średnie <i>medium</i>		5
				długie <i>long</i>		7

Lp No.	CPVO nr CPVO No.	UPOV nr UPOV No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
29				Termin początku pęknięcia pąków liściowych <i>Time of beginning of leaf bud burst</i>		
			MG	wczesny <i>early</i>		3
			QN	średni <i>medium</i>		5
				późny <i>late</i>		7
30			(c)	Termin początku kwitnienia <i>Time of beginning of flowering</i>		
			MG	wczesny <i>early</i>		3
			QN	średni <i>medium</i>		5
				późny <i>late</i>		7
31				Kwitnienie: typ <i>Flowering habit</i>		
			VG	jednokrotne <i>once flowering</i>		1
			QL	dwukrotne <i>twice flowering</i>		2
32				Strąk: długość <i>Pod: lenght</i>		
			MS	krótki <i>short</i>		3
			QN	średni <i>medium</i>		5
				długi <i>long</i>		7

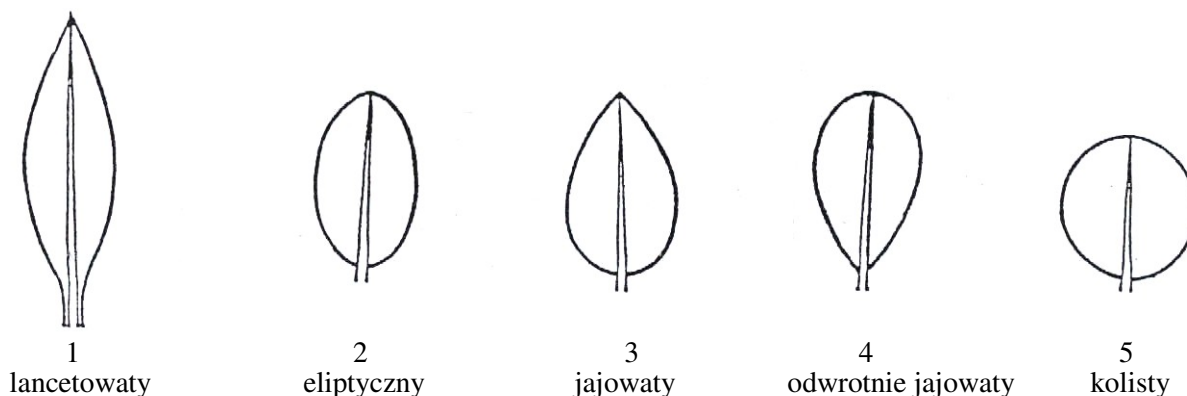
3. objaśnienia dotyczące cech zawartych w tabeli

Ad 7. Liść: długość

Ad 8. Liść: szerokość

Ad 14. Listek: kształt

VI. DOKUMENTACJA

Wykaz dokumentów stanowiących dokumentację doświadczenia OWT w jednostce prowadzącej badania zawiera aktualne zarządzenie dyrektora COBORU w sprawie badania **odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) odmian.**

Do dokumentacji sporządzonej dla odmian, które ukończyły badania OWT należy dołączyć dokumentację fotograficzną zawierającą zdjęcia:

- pokroju rośliny
- kwiatostanu
- górnej i dolnej strony liścia
- pędu w stanie bezlistnym
- porównawcze najbardziej podobnych odmian

Terminy przekazywania dokumentacji do Centrali COBORU zawiera „Terminarz dostarczania do COBORU wyników badań i doświadczeń OWT” opracowywany corocznie przez Zakład Badania i Oceny Odrębności, Wyrównania i Trwałości Odmian.

VII. DODATKOWE UWAGI

Literatura:

1. Seneta W., Dolatowski J., 2006. Dendrologia. Wyd. Nauk. PWN Warszawa